

İç Kontrol Sistemi Broşürü

Bu broşür; iç kontrolle ilgili farkındalık sağlamak, iç kontrolün ne olduğu ve kimler tarafından nasıl uygulandığı konusunda bilgilendirme yapmak amacıyla 09.01.2015 tarih ve 15479686-612.01-12/76 sayılı Olur ile uygulamaya konulan Üniversitemiz İç Kontrol Standartları Eylem Planında yer alan KOS 1.1.3 no.lu eylem kapsamında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) tarafından hazırlanmıştır.

İç Kontrol Sistemi

“İç Kontrol Sistemi” 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun beşinci kısmında düzenlenmiştir. Söz konusu Kanuna dayanılarak çıkarılan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’da kamu idarelerinin, “İç Kontrol Standartları”na uymakla yükümlü olduğu belirtilmiştir. Söz konusu Kanun ile iç kontrol sisteminin kurulması kamu idareleri için zorunlu hale getirilmiştir.

İç Kontrol Nedir?

İç kontrol, idarelerin belirlenmiş hedeflerine ulaşmada ve misyonunu gerçekleştirme, amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak;

- ⇒ Faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- ⇒ Varlık ve kaynakların korunmasını,
- ⇒ Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- ⇒ Mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle, iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Yasal Düzenlemeler Nelerdir?

İç Kontrol sistemine ilişkin düzenlemeleri içeren yasal mevzuat:

- 1- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 2- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu
- 3- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- 4- Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- 5- İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- 6- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği
- 7- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi
- 8- Kamu İç Kontrol Rehberi

İç Kontrolün Faydaları Nelerdir?

İç kontrol uygulamak;

- ⇒ Faaliyetlerde etkinlik ve verimliliğin artmasını sağlar.
- ⇒ Güvenilir bilginin zamanında elde edilmesine ve iletilmesine yardımcı olur.
- ⇒ Etkin kaynak yönetiminin sağlanması ve hedeflere ulaşılmasını sağlamak üzere iç düzenleme ve uygulamaların sürekli gözden geçirilmesini sağlar.
- ⇒ Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini, her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini sağlar.
- ⇒ Küçük hataların büyük problemlere dönüşmeden önce fark edilmesini sağlar.
- ⇒ Varlıkların kötüye kullanılmasını, israfın önlenmesini ve kayıplara karşı korunması konusunda güvence verir.
- ⇒ Hesap verme mekanizmasını güçlendirir. Sonuçlar konusunda kanıtlara dayalı gerekçe sunma imkanı sağlar.
- ⇒ İç Kontrol makul güvence sağlamak üzere tasarlanmış bir süreçtir.
- ⇒ İç Kontrol kurumdaki yönetici ve personelin yaptıkları işin kontrolünü ellerinde bulundurmaları için kullanılan bir yöntemdir.
- ⇒ İç Kontrol daha iyi bir yönetime hizmet eder.

İç kontrol, en üst kademedeki yöneticiden en alt seviyedeki çalışana kadar Üniversitemizdeki tüm personelin sorumluluğundadır.

Kamu İç Kontrol Standartları Nelerdir?

Kamu İç Kontrol Standartları beş bileşenden oluşur:

- * Kontrol Ortamı
- * Risk Değerlendirme
- * Kontrol Faaliyetleri
- * Bilgi ve İletişim
- * İzleme

Bu bileşenlerin tümü için **18 standart**, bu standartları sağlamak üzere **79 genel şart** belirlenmiş bulunmaktadır.

Sağlam bir iç kontrol sistemi için **kontrol ortamı** uygun bir zemin sağlar. **Risk değerlendirme** sonuçlarına göre belirlenen **kontrol faaliyetleri** gerçekleştirilerek kurumun hedefleri önündeki engeller bertaraf edilir veya en aza indirilir. **Bilgi ve iletişim** kanalları kullanılarak tüm bileşenler desteklenir, yönetici ve personele gerekli bilgi sağlanır, sistem yönetim tarafından **izleme** yapılarak geliştirilir.

İç Kontrolde Rol ve Sorumluluklar Nelerdir?

Yeterli ve etkili bir iç kontrol sistemi için gerekli yazılı prosedür ve talimatların oluşturulması sorumluluğu, idarenin üst yöneticilerine verilmiştir.

Bu sorumluluğunu birim yöneticileri ve tüm çalışanlara liderlik ederek, idarenin iç kontrol sisteminin işleyişini gözeterek ve geliştirilmesi yönünde gerekli önlemleri alarak yerine getirir.

- ⇒ Üst Yönetici (Rektör)
- ⇒ Birim Yöneticileri (Harcama Yetkilileri)
- ⇒ Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
- ⇒ İç Denetim Birimi

- A-) İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu
- B-) Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem

Planı Hazırlama Grubu

- ⇒ Personel

İç Kontrolü Kimler Uygular ?

HERKES

İç kontrol tüm personelin görevinin bir parçasıdır. Kurumda çalışan herkes iç kontrol sisteminin hayata geçirilmesinde rol oynar. İç kontrol yalnızca bir birimdeki personelin yürüteceği bir görev değildir. Kurumda çalışan herkesin yürüttüğü faaliyetlerin içine yerleşmiş bir süreçtir. Bu nedenle ilave bir iş ya da görev olarak düşünülmemelidir.

İç Kontrolle İlgili Doğru Bilinen Yanlıklar

- ✗ İç kontrol sadece mali iş ve işlemleri kapsar.
- ✔ İç kontrol hem mali hem de mali olmayan iş ve işlemleri kapsar.
- ✗ İç kontrol sadece ön mali kontrolden oluşur.
- ✔ Ön mali kontrol sadece mali işlemler üzerinde gerçekleştirilen kontroldür. İç kontrol ise bir idarenin tüm faaliyetlerini ve süreçlerini kapsayan bütüncül bir sistemdir.
- ✗ İç kontrol statik bir sistemdir.
- ✔ İç kontrol bir kere kurulan ve ilk kurulduğu şekliyle uygulanan statik bir sistem değildir. İç kontrol dinamik bir sistemdir; sürekli gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi gerekir.
- ✗ İç kontrol, kurumun ana faaliyetlerinin yerine getirilmesinde zaman kaybına neden olur, bürokrasi yaratır ve çalışanları oyar.
- ✔ İç kontrol iş süreçlerinin "içine" yerleştirildiğinde ana faaliyetlerinin daha etkin gerçekleştirilmesinde yardımcı olur. İç kontrol süreçlere ilave yapılan işler olarak düşünülmemeli ve süreçlerin bir parçası olarak tasarlanmalıdır.
- ✗ Küçülme ve yetkilendirilme nedeniyle kontrollerin bir kısmından vazgeçmeliyiz.
- ✔ Küçülme ve yetkilendirilme nedeniyle farklı kontrollere ihtiyaç duymalıyız.
- ✗ İç kontrolün geliştirilmesi ve izlenilmesinden iç ve dış denetim sorumludur.
- ✔ İç kontrolün yönetim ve çalışanlar tarafından sahiplenilmesi ve geliştirilmesi gereken bir süreçtir.